

Enno van Waardenberg

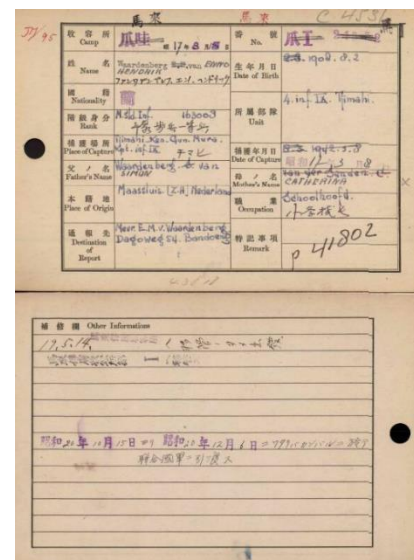

Enno Hendrik van Waardenberg is geboren op 2 augustus 1908 in Maassluis. Hij was de zoon van Simon van Waardenberg en Catherina van der Sanden. Hij is op 18 december 1929 te Hillegersberg getrouwd met Elizabeth Maria Molendijk. Voor hij in 1929 naar Indië vertrok, was hij onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs in Krimpen aan de IJssel.

In februari 1937 werd hij groepsleider en hopman van groep 18 in Bandung. Hij verhuisde naar Cheribon en werd daar ook weer actief bij Scouting. Op 11 mei 1938 werd bij de christelijke groep 3 een stam opgericht met 8 voortrekkers en 2 leiders. Zeven van hen waren onderwijzer, de andere hadden ander werk. Enno was oubaas bij deze groep. Aan het begin van de oorlog was hij hoofd van een school.

Tijdens de mobilisatie was hij militie-soldaat bij de Infanterie. Hij was gelegerd in Tjimahi. Hij werd krijgsgevangen gemaakt en geïnterneerd in diverse kampen op Java.

Hij vertrok met de Chuka Maru op 14 mei 1944 met 1925 krijgsgevangenen uit Tandjong Priok naar Padang op Sumatra. De krijgsgevangenen waren afkomstig van het 10e Bataljon-kamp in Batavia. Deze groep vormde Java Party 21, het eerste transport van krijgsgevangenen voor de aanleg van de Sumatra-spoorweg. De omstandigheden waren slecht: overvol, geen eten, drinken bestond uit wat brak water, veel kolenstof. Op 17 mei 1944 kwam het schip aan in Padang en de krijgsgevangenen werden ondergebracht in de Gevangenis.

Enno werd tewerkgesteld aan de Pakan Baroe-spoorweg op Sumatra. Deze spoorweg moest een spoorverbinding geven tussen Noord-Sumatra (Medan) en Midden-Sumatra (Padang), nodig voor de Japanse oorlogvoering. De spoorlijn verbond Pakan Baroe (aan de noordzijde) met Moearo (aan de zuidzijde) en werd ongeveer 220 km lang. Het werk aan de spoorweg begon op 24 mei 1944. De Pakan Baroe-spoorweg was korter dan de Birmaspoorweg, de bekendste 'dodenspoorlijn', maar het aantal slachtoffers was veel hoger. De capitulatie van Japan op 15 augustus hielden de Japanners destijds voor de dwangarbeiders verborgen. In plaats daarvan werd, op 15 augustus 1945, tussen kamp 10 en 11 de Pakan Baroe spoorweg ceremonieel geopend. Een ceremonie met officiële toespraken, fanatiek banzai-geroep en het slaan van een goudkleurig klinknagel. De dwangarbeiders aan de Pakan Baroe spoorweg moeten hierna nog dagen doorwerken tot de gehele lijn voltooid was. Pas rond 24 augustus 1945, toen de lijn voltooid was, werd hen verteld dat de oorlog voorbij was.

Enno overleefde de oorlog.

Meer informatie

Het Indisch Leidersblad, januari 1937

["De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche](#)

[Padvinderebeweging, jrg 7, 1939, no. 80, 1939 » 1939-04 - Pag. 10 | Delpher](#)

[Japanse interneringskaarten, Surname: Waardenberg | Nationaal Archief](#)

[Enno Hendrik \(3\) van Waardenberg \(1908-\) » Stamboom Braun » Genealogie Online](#)

[Haagsche courant » 16 okt 1929 - Art. 106 | Delpher](#)

[Birma-Siam-spoorweg \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

[Birma-Siam-spoorweg \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

[japansekrijgsgevangenkampen.nl/Chuka Maru.htm](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.